NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PHILIPPE LÉGER
prednesené 14. júla 2005 [1]

1. V predmetnom konaní sa od Súdneho dvora žiada upresniť, či hračky majú byť popri dennej hranici vo výške 0,6 µg [2] týkajúcej sa biologickej prípustnosti kadmia stanovenej smernicou Rady 88/378/EHS [3] súčasne podriadené obmedzeniam stanoveným smernicou Rady 91/338/EHS [4].

2. To je v podstate otázka, ktorú Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) položil v rámci trestného konania začatého v trestnej veci Geharo BV (ďalej len „Geharo").

3. Touto otázkou má Súdny dvor preskúmať pôsobnosť článku 1 druhej vety smernice 91/338, ako aj uplatnenie noriem stanovených v uvedenej smernici pre hračky spadajúce pod smernicu 88/378.

I — Právny rámec

A — *Právna úprava Spoločenstva*

4. Z článku 2 ES vyplýva, že úlohou Spoločenstva je dosiahnuť vysokú úroveň ochrany a zlepšovania kvality životného prostredia. S týmto cieľom a v súlade s článkom 3 ods. 1 ES činnosti Spoločenstva musia zahŕňať príspevok k dosiahnutiu vysokej úrovne ochrany zdravia.

5. V súlade s týmito cieľmi a berúc do úvahy rastúci stupeň pôsobenia kadmia na človeka a životné prostredie, rozvíjalo Spoločenstvo

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Kadmium je kov s podobnými fyzickými a chemickými vlastnosťami ako zinok. Používa sa hlavne na výrobu elektrických akumulátorov a farebných pigmentov a slúži ako stabilizátor pre plastové hmoty. Môže byť tiež súčasťou zloženia mnohých zliatin a antikoróznych náterov. Zvyšky kadmia môžeme nájsť v rôznych štádiách vyhotovovania, výroby a používania výrobkov, ako aj pri odstraňovaní odpadov.

3 — Smernica z 3. mája 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa bezpečnosti hračiek (Ú. v. ES L 187, s. 1; Mim. vyd. 13/009, s. 240).

4 — Smernica z 18. júna 1991, ktorou sa po desiaty krát mení a dopĺňa Smernica 76/769/EHS na aproximáciu zákonov, nariadení a administratívnych ustanovení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia marketingu a používania určitých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES L 186, s. 59; Mim. vyd. 13/010, s. 293).

rôzne aktivity zamerané na ochranu človeka a životného prostredia proti tejto látke. Kadmium sa dnes považuje za osobitne nebezpečné pre ľudský organizmus z dôvodu jeho vysokej toxicity a možných dlhodobých škodlivých účinkov na ekosystém.

1. Smernica 88/378

6. Smernica 88/378 stanovuje podmienky bezpečnosti, ktoré musia hračky spĺňať pred uvedením na trh. [5]

7. Podľa jej prvého a druhého odôvodnenia má na jednej strane odstraňovať prekážky v obchodovaní medzi členskými štátmi na základe harmonizovaných noriem o podmienkach bezpečnosti hračiek a na druhej strane zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľa predovšetkým dieťaťa proti rizikám spojeným s používaním týchto hračiek.

8. Článok 2 ods.1 smernice 88/378 stanovuje:

„Hračky sa môžu uviesť na trh iba vtedy, ak neohrozujú bezpečnosť a/alebo zdravie užívateľov alebo iných osôb, ak sa používajú podľa návodu alebo predvídateľným spôsobom, berúc do úvahy obvyklé správanie detí."

9. Z tohto dôvodu článok 3 tejto smernice zaväzuje členské štáty, aby prijali „všetky opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby hračky nemohli byť uvedené na trh, pokiaľ nespĺňajú podstatné bezpečnostné požiadavky uvedené v prílohe II".

10. Príloha II tej istej smernice definuje najmä základné požiadavky bezpečnosti týkajúce sa chemických vlastností hračiek. Na jednej strane časť II bod 3.1 druhý pododsek tejto prílohy vymenováva nebezpečenstvá vznikajúce pri používaní hračiek a vyžaduje, aby v každom prípade boli v súlade s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva o používaní nebezpečných látok a ich príprave. Tento bod znie:

„1. Hračky musia byť navrhnuté a skonštruované tak, že... nepredstavujú

5 — Podľa znenia článku 1 ods. 1 sa za „hračku" považuje „každý výrobok alebo materiál navrhnutý alebo zreteľne určený na hranie deťom mladším ako 14 rokov". Príloha I tejto smernice vymenováva výrobky, ktoré v zmysle smernice nie sú považované za hračky.
Podľa jej článku 2 ods. 3 výraz „uvedený na trh" zahŕňa „predaj aj bezplatné rozdeľovanie".

zdravotné nebezpečenstvá a riziká telesného poranenia požitím, vdýchnutím alebo dotykom s pokožkou, sliznicami alebo očami.

V každom prípade musia byť v zhode s príslušnými právnymi predpismi spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na určité kategórie výrobkov alebo na zákaz, obmedzené použitie alebo označovanie určitých nebezpečných látok a prípravkov."

11. Na druhej strane z hľadiska chemických vlastností hračky časť II bod 3.2 druhý pododsek tejto prílohy obsahuje osobitné ustanovenia o maximálnej biologickej prípustnosti kadmia v hračkách. Táto norma sa nazýva „norma nasiaknutia" alebo „norma rozpustnosti". Umožňuje počítať denné množstvo kadmia uvoľňujúceho sa z hračky, ktoré môže organizmus absorbovať pri používaní, vdýchnutí alebo požití hračky. Bod 3.2 znie takto:

„2. ...pre ochranu zdravia detí nesmie *biologická prípustnosť* vyplývajúca z používania hračiek ako objektu prekročiť nasledujúce množstvá na deň:

...

0,6 µg kadmia,

...

alebo také iné množstvá, ktoré môžu byť stanovené pre tieto alebo iné látky v zákonodarstve spoločenstva na základe vedeckých dôkazov.

Biologickou prístupnosťou týchto látok sa rozumie rozpustný extrakt, ktorý má toxikologický význam." [6]

2. Smernica 91/338

12. Smernica 91/338 sa týka desiatej zmeny smernice Rady 76/769/EHS [7], ktorá upravuje harmonizované normy o umiestňovaní na trh a používanie niektorých nebezpečných látok a prípravkov.

6 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

7 — Smernica z 27. júla 1976 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia uvádzania na trh a používania niektorých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES L 262, s. 201; Mim. vyd. 13/003, s. 317, ďalej len „smernica 76/769").

13. Článok 1 ods. 1 smernice 76/769 znie:

„Bez vplyvu na uplatnenie iných dôležitých ustanovení spoločenstva sa táto smernica týka obmedzenia marketingu a použitia nebezpečných látok a prípravkov, ktoré sú uvedené v prílohe v rámci členských štátov spoločenstva."

14. Smernica 91/338, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 76/769, doplnila kadmium do zoznamu nebezpečných látok a prípravkov, ktorých uvádzanie na trh a použitie sú predmetom obmedzení.

15. Smernica 91/338 má dva ciele: na jednej strane podľa znenia prvého a piateho odôvodnenia má za cieľ lepšie fungovanie vnútorného trhu prostredníctvom harmonizácie predpisov o uvádzaní na trh a používaní výrobkov obsahujúcich kadmium [8] a na druhej strane podľa druhého odôvodnenia zabrániť znečisťovaniu životného prostredia kadmiom a dlhodobo chrániť zdravie obyvateľstva.

8 — Zoznam týchto výrobkov sa nachádza v prílohe tejto smernice.

16. Článok 1 smernice 91/338 znie takto:

„Príloha I k smernici 76/769/EHS sa týmto mení a dopĺňa podľa znenia prílohy k tejto smernici. *Nové ustanovenia sa však nevzťahujú na výrobky obsahujúce kadmium, ktoré už sú pokryté inými právnymi predpismi spoločenstva.*" [9]

17. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojom rozsudku z 18. júna 2002, Holandsko/Komisia [10], smernicou 91/338 bol do prílohy I smernice 76/769 doplnený nový bod 24, ktorý uvádza pre určitú časť osobitne uvedených výrobkov tri typy použitia kadmia a jeho zlúčenín — ako farbív, ako stabilizátorov a pre pokovovanie plôch (kadmiovanie) [11] — ktorých použitie upravuje. Pre každé z uvedených použití príloha smernice 91/338 stanovuje maximálny obsah kadmia umožňujúci chrániť obyvateľstvo ako celok proti dôsledkom vyvolaným rozšírením tejto látky v životnom prostredí.

18. V tejto súvislosti uvedený bod 24.1.1 stanovuje, že v žiadnom prípade finálne výrobky farbené kadmiom nesmú byť uvá-

9 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

10 — C-314/99, Zb., s. I-5521, bod 7.

11 — Pozri aj bod 24, ako aj body 1.1 a 1.2, 2.1 a 3.

dzané na trh, ak ich obsah kadmia presahuje 0,01 hmotnostného % plastového materiálu. Inými slovami výrobok z plastového materiálu môže byť uvedený na trh, ak neobsahuje viac ako 100 mg/kg kadmia.

B — *Vnútroštátna právna úprava*

1. Právna úprava týkajúca sa bezpečnosti hračiek

19. Smernica 88/378 bola v Holandsku prebratá dekrétom z 29. mája 1991 týkajúcim sa hračiek prijatým na vykonanie zákona o tovaroch (Warenwetbesluit Speelgoed) [12] z 29. mája 1991, ktorý stanovuje predpisy týkajúce sa bezpečnosti hračiek a výrobkov určených pre deti.

20. Odsek 11 prílohy II dekrétu týkajúceho sa hračiek obsahuje predpisy týkajúce sa bezpečnosti hračiek obsahujúcich nebezpečné látky a prípravky a obmedzenie biologickej prístupnosti kadmia na 0,6 µg na deň.

2. Právna úprava týkajúca sa nebezpečných látok

21. V čase, keď nastali skutkové okolnosti veci, článok 2 ods. 1 dekrétu týkajúceho sa kadmia prijatého na vykonanie zákona o látkach nebezpečných pre životné prostredie (Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen) [13] z 12. októbra 1990 zakazoval „vyrábať, dovážať do Holandska, dávať k dispozícii tretím osobám alebo držať vo svojich obchodných skladoch tovary obsahujúce kadmium".

22. Podľa článku 1 písm. a) dekrétu týkajúceho sa kadmia pod „tovarmi obsahujúcimi kadmium" sa rozumejú najmä „tovary, v ktorých je kadmium použité ako stabilizátor, pigment alebo krycia vrstva, ako aj tovary, v ktorých boli použité umelé látky alebo farbivá, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci 50 mg/kg".

II — Skutkový stav a konanie pred vnútroštátnym súdom

23. Dňa 16. februára 1999 Inspectie Gezondheidsbescherming Waren en Veterinaire Zaken (Inšpekcia ochrany zdravia pre

12 — Stbl. 1991, č. 269, ďalej len „dekrét týkajúci sa hračiek".

13 — Stbl. 1990, ďalej len „dekrét týkajúci sa kadmia".

tovary a veterinárne produkty) zabavila v obchodných priestoroch Geharo časť hračiek. Skúškami vykonanými pri predmetných tovaroch sa zistil obsah kadmia prevyšujúci 100 mg/kg, čo je v rozpore s článkom 1 písm. a) dekrétu týkajúceho sa kadmia, ktorý stanovuje maximálny obsah tejto látky na 50 mg/kg.

24. Tieto zistenia viedli k začatiu trestného konania vo veci Geharo podľa článku 2 tohto dekrétu.

25. Dňa 3. júla 2000 príslušný trestný sudca Arrondissementsrechtbank te Zutphen (Okresný súd Zutphen) oslobodil Geharo s odôvodnením, že normu 50 mg/kg stanovenú v článku 1 dekrétu týkajúceho sa kadmia nemožno uplatniť, pretože existuje osobitná právna úprava o bezpečnosti hračiek. Podľa názoru tohto sudcu je teda v danom prípade uplatniteľná len norma 0,6 µg stanovená v dekréte týkajúcom sa hračiek. Keďže skúškami vykonanými pri hračkách nebola zistená biologická prípustnosť kadmia prevyšujúca hranicu stanovenú posledne uvedeným dekrétom, uvedený sudca rozhodol, že nie sú dôvody pre odsúdenie.

26. Na základe odvolania, ktoré podalo Openbaar Ministerie (prokuratúra), Gerechtshof de Arnhem ako príslušný odvolací súd zmenil rozsudok Arrondissementsrechtbank te Zutphen a odsúdil Geharo rozsudkom zo 6. mája 2002 na základe článku 2 dekrétu týkajúceho sa kadmia. Gerechtshof de Arnhem totiž rozhodol, že na hračky obsahujúce kadmium sa vzťahuje tak smernica 91/338, ako aj smernica 88/378. Rozhodol, že znenie článku 1 druhej vety smernice 91/338 sa vzťahuje len na predpisy Spoločenstva, ktoré sledujú ten istý cieľ a/alebo nariaďujú tie isté normy ako uvedená smernica, čo nemožno tvrdiť o smernici 88/378. V rozsahu, v akom sa článok 1 tohto dekrétu stanovujúceho maximálny obsah kadmia (50 mg/kg) odchyľuje od obsahu stanoveného v smernici 91/338 (100 mg/kg), Gerechtshof de Arnhem rozhodol, že článok 1 tohto dekrétu sa nepoužije. V dôsledku toho tento súd odsúdil Geharo na základe článku 2 tohto dekrétu a len za prípady, v ktorých bol zistený obsah kadmia prevyšujúci 100 mg/kg.

27. Geharo podala dovolanie na Hoge Raad der Nederlanden, opierajúce sa o ustanovenia článku 1 druhej vety smernice 91/338. V odôvodnení svojho dovolania táto spoločnosť uvádza, že vnútroštátne právne predpisy sú v rozpore s právom Spoločenstva v rozsahu, v akom sa predpisy uvedené v dekrétoch týkajúcich sa hračiek a kadmia kumulatívne uplatňujú, hoci podľa nej sa majú uplatňovať len predpisy uvedené v smernici 88/378 s výnimkou tých predpisov, ktoré sú obsiahnuté v smernici 91/338.

III — Prejudiciálna otázka

28. S cieľom preskúmania, či základ trestného stíhania začatého v trestnej veci Geharo je v súlade s právom Spoločenstva, Hoge Raad der Nederlanden rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Vytvára druhá veta článku 1 smernice 91/338/EHS (smernica o kadmiu) prekážku tomu, aby predpisy stanovené v tejto smernici, čo sa týka obsahu kadmia vo (finálnych) výrobkoch a v zložkách uvedených v prílohe tejto smernice, boli uplatňované na hračky v zmysle smernice 88/379/EHS (smernica o hračkách)?"

29. Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 1 druhá veta smernice 91/338 má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa zákaz, uvádzať na trh tovary, ktorých obsah kadmia prevyšuje povolené maximum 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, uvedený v smernici 91/338, uplatňoval na také tovary ako hračky (keďže ich uvádzanie na trh je už dostatočne upravené predpisom o biologickej prípustnosti obsiahnutom v smernici 88/378).

IV — Skúmanie

30. Rovnako ako holandská, grécka, fínska a švédska vláda zastávam názor, že článok 1 druhú vetu smernice 91/338 treba vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby zákaz uvádzať na trh tovary, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci povolené maximum 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, stanovený v tejto smernici, bol uplatňovaný na hračky patriace do pôsobnosti smernice 88/378.

31. Na účely skúmania zmyslu článku 1 druhej vety smernice 91/338 preskúmam po prvé jeho znenie, po druhé všeobecnú systematiku práva Spoločenstva týkajúcu sa obmedzenia uvádzania na trh a používania nebezpečných látok a prípravkov v spojení so všeobecnou systematikou smernice 88/378 a po tretie ciele sledované na jednej strane smernicou 91/338 a na druhej strane smernicou 88/378.

A — *Znenie článku 1 druhej vety smernice 91/338*

32. Zdôrazňujem, že článok 1 druhá veta smernice 91/338 stanovuje, že „... nové ustanovenia [ktoré stanovujú maximálny obsah kadmia] sa však nevzťahujú na

výrobky obsahujúce kadmium, ktoré *už sú pokryté inými právnymi predpismi spoločenstva*" [14].

33. Podľa jej znenia je možné túto vetu vykladať v tom zmysle, že vylučuje uplatnenie predpisov uvedených v smernici 91/338 na výrobky obsahujúce kadmium upravené už v iných predtým existujúcich predpisoch, bez ohľadu na ich normatívny obsah alebo ich cieľ.

34. Bolo by však neprimerané prikladať tomuto článku natoľko všeobecný význam. Podľa mňa totiž takýto výklad neobstojí pri skúmaní všeobecnej systematiky práva Spoločenstva, ktorá sa na jednej strane týka obmedzenia uvádzania na trh a použitia nebezpečných látok a prípravkov, ako aj na druhej strane bezpečnosti hračiek a cieľov sledovaných smernicami 91/338 a 88/378.

B — *Všeobecná systematika práva Spoločenstva týkajúca sa obmedzenia uvádzania na trh a použitia nebezpečných látok a prípravkov v spojení so všeobecnou systematikou smernice 88/378*

35. Podrobné skúmanie všeobecnej systematiky predmetných predpisov mi umožňuje konštatovať, že zákonodarca Spoločenstva od začiatku zamýšľal kumulatívne uplatnenie predpísaných noriem s cieľom kontroly a obmedzenia použitia nebezpečných látok a prípravkov, ku ktorým patrí aj kadmium.

36. Na jednej strane článok 1 smernice 76/769 jasne stanovuje, že obmedzenia obchodovania a použitia nebezpečných látok a prípravkov sa uplatňujú „bez vplyvu na uplatnenie iných príslušných ustanovení Spoločenstva". [15]

37. Na druhej strane smernica 88/378 týkajúca sa bezpečnosti hračiek vyžaduje, aby tieto tovary spĺňali nielen požiadavky stanovené touto smernicou, ale súčasne dodatočné obmedzenia uvedené v predpisoch Spoločenstva, ktoré upravujú používanie nebezpečných látok a prípravkov, medzi ktoré patrí smernica 91/338. Pripomínam, že príloha II časť II bod 3.1 druhý pododsek smernice 88/378 stanovuje, že „v *každom prípade*

14 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

15 — Ako uviedol Európsky Parlament vo svojej rezolúcii z 21. februára 1975 v stanovisku k návrhu Komisie Európskych spoločenstiev a Rady týkajúcom sa smernice harmonizácia právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa obmedzenia uvádzania na trh a použitia určitých nebezpečných látok a prípravkov (Ú. v. ES C 60, 1975, s. 49), tento návrh predstavuje „potrebný doplnok k smerniciam..., ktoré sa už uplatňujú na nebezpečné látky a prípravky".

[hračky] musia byť v zhode s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na určité kategórie výrobkov alebo na zákaz, *obmedzené použitie* alebo označovanie určitých nebezpečných látok a prípravkov" [16]. Podotýkam, že použitie výrazu „v každom prípade" už na prvý pohľad vyvoláva myšlienku, že táto povinnosť je chápaná ako systematická.

38. Podľa mňa je evidentné, že kumulatívne uplatnenie predpisov týkajúcich sa obmedzenia použitia nebezpečných látok a prípravkov prichádza do úvahy len v prípade, ak tieto predpisy majú odlišný predmet úpravy. Vo veci samej ide práve o tento prípad.

39. Konštatujem, že norma uvedená v smernici 91/338 je stanovená vo vzťahu k inej referenčnej hodnote, ako je norma uvedená zákonodarcom Spoločenstva v smernici 88/378.

40. Ako som už uviedol vyššie, smernica 91/338 obmedzuje uvádzanie na trh výrobkov farbených na báze kadmia stanovením normy týkajúcej sa maximálneho *množstva* kadmia, ktoré môže výrobok obsahovať (0,01 hmotnostného % plastového materiálu). Táto norma sa nazýva aj „hmotnostná norma".

41. Pokiaľ ide o smernicu 88/378, pripomínam, že časť II bod 3.2 prvý pododsek prílohy II smernice stanovuje normu maximálnej *biologickej prípustnosti* kadmia (0,6 μg), aby chránila užívateľa hračiek proti rizikám spojeným s chemickými vlastnosťami výrobku. Ako som už uviedol, táto norma, nazývaná aj „norma nasiaknutia" alebo „norma rozpustnosti", umožňuje počítať len schopnosť látky, v danom prípade kadmia, rozpustiť sa a byť absorbovaný organizmom a vôbec neumožňuje počítať obsah kadmia vo výrobku.

42. Je teda nutné skonštatovať, že normy stanovené v smerniciach 91/338 a 88/378 sa definujú vo vzťahu k rozdielnym referenčným hodnotám (t. j. množstvo a biologická prípustnosť), prispôsobeným cieľom, ktoré zákonodarca Spoločenstva sleduje. Zvyčajne tieto normy môžu byť uplatňované kumulatívne.

43. V tejto súvislosti Komisia Európskych spoločenstiev vo svojom usmerňovacom dokumente č. 3 o uplatňovaní smernice 88/378/EHS týkajúcej sa bezpečnosti hračiek rozhodla, že treba kumulatívne uplatňovať vyššie uvedené normy. [17] Podľa ich znenia táto smernica „vyžaduje, aby hračky boli vždy

16 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

17 — Pozri internetovú stránku www.europa.eu.int/comm/enterprise/toys/documents/gd003_fr.pdf

v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva o chemických látkach (príloha II.II.3). Hračky teda popri spĺňaní denného limitu 0,6 µg biologickej prípustnosti kadmia stanoveného smernicou 88/378/EHS musia spĺňať aj dodatočné obmedzenia stanovené smernicou 91/338/EHS v rozsahu, v akom sú hračky vyrobené z látok a prípravkov upravených v smernici 91/338/EHS (hlavne plasty).“

44. Zastávam teda názor, že všeobecná systematika práva Spoločenstva týkajúca sa jednak obmedzenia uvádzania na trh a použitia nebezpečných látok a prípravkov a jednak aj bezpečnosti hračiek hovorí o kumulatívnom uplatnení noriem stanovených v smernici 91/338, pokiaľ ide o maximálny obsah kadmia vo výrobkoch, a noriem obsiahnutých v smernici 88/378, pokiaľ ide o maximálnu biologickú prípustnosť kadmia v hračkách.

C — Ciele sledované smernicami 91/338 a 88/378

45. Podľa mňa ciele sledované smernicou 91/338 v žiadnom prípade neodporujú takémuto výkladu, ale vyžadujú, aby v tejto smernici uvedený zákaz uvádzať na trh výrobky, pri ktorých obsah kadmia prevyšuje 0,01 hmotnostného % plasto vého materiálu, sa uplatňoval na hračky upravené smernicou 88/378.

46. Pripomínam totiž, že smernica 91/338 má dva ciele. Na jednej strane podľa jej prvého a piateho odôvodnenia má aproximovať vnútroštátne právne úpravy týkajúce sa uvádzania na trh a používania výrobkov obsahujúcich kadmium. Na druhej strane podľa druhého odôvodnenia má chrániť životné prostredie pred škodlivými účinkami vyvolanými rozšírením kadmia v ekosystéme a chrániť zdravie a kvalitu života ľudí. [18]

47. Vzhľadom na dvojitý cieľ je potrebné určiť pôsobnosť článku 1 druhej vety smernice 91/338.

48. Po prvé zastávam názor, že len jednoduchý doslovný výklad sporného ustanovenia by mohol evidentne viesť k tomu, že smernica nebude mať žiadny praktický účinok, alebo stratí na časti svojho významu, predovšetkým vzhľadom na jej cieľ aproximácie.

18 — V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že podľa prvého, druhého a tretieho odôvodnenia smernica 76/769 bola prijatá s cieľom zabezpečiť „ochranu verejnosti“, „prispieť k ochrane životného prostredia pred všetkými látkami a prípravkami, ktoré sa vyznačujú ekotoxikologickými vlastnosťami alebo ktoré by mohli znečisťovať životné prostredie“ a nakoniec aj „obnoviť, zachovať a zlepšiť kvalitu ľudského života“.

49. V rozsahu, v akom smernica 91/338 má za cieľ aproximáciu predpisov týkajúcich sa obmedzení uvádzania na trh a použitia výrobkov obsahujúcich kadmium, je podľa mňa jasné, že tento cieľ by bol vážne ohrozený, ak by sa v nej uvedené normy neuplatňovali na akékoľvek iné výrobky obsahujúce kadmium upravené skoršími predpismi Spoločenstva bez ohľadu na ich normatívny obsah alebo ich cieľ.

50. Pre ilustráciu teda nemožno vylúčiť uplatnenie noriem stanovených v smernici 91/338 a upravujúcich obmedzenie uvádzania na trh výrobkov, ktoré majú zvýšený obsah kadmia len z dôvodu existencie skorších právnych predpisov Spoločenstva, ktoré napríklad upravujú označovanie výrobkov alebo v prípade, ako vo veci samej, obmedzujú biologickú prípustnosť kadmia pri hračkách. Takýto výklad by očividne nebol vecne správny a odporoval by cieľu aproximácie, ktorý chcel zákonodarca Spoločenstva dosiahnuť.

51. Po druhé sa mi zdá, že vylúčenie uplatnenia smernice 91/338 s odôvodnením, že platí smernica 88/378, je v rozpore s príslušnými cieľmi ochrany životného prostredia sledovanými smernicou 91/338.

52. Smernica 91/338 totiž sleduje ciele, ktoré sa len čiastočne prekrývajú s cieľmi uvedenými v smernici 88/378. Zatiaľ čo posledne uvedená smernica má chrániť zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov hračiek, smernica 91/338 súvisí predovšetkým s akčným programom Spoločenstva v boji proti znečisteniu životného prostredia kadmiom. Z dlhodobého hľadiska má táto smernica chrániť zdravie ľudí.

53. Vylúčenie uplatnenia smernice 91/338 na hračky schopné z dlhodobého hľadiska vytvárať odpady nebezpečné pre životné prostredie je teda v rozpore s cieľmi sledovanými zákonodarcom Spoločenstva.

54. Predmetné hračky, o ktoré ide v danom prípade, síce spĺňajú požiadavky bezpečnosti uvedené v smernici 88/378, avšak obsahujú množstvo kadmia prevyšujúce hranicu stanovenú smernicou 91/338. Ak by sa posledne uvedená smernica neuplatnila, mohlo by dôjsť k vzniku situácie, v ktorej uvedenie hračky so zvýšeným obsahom kadmia na trh by bolo prípustné, ak sa z tejto hračky neuvoľňuje taký obsah kadmia, ktorý by prekračoval hranicu stanovenú v smernici 88/378. Takýto výrobok, hoci spĺňa predpisy o bezpečnosti hračiek, by bol v rozpore s cieľmi smernice 91/338 a s požiadavkami ochrany a zlepšenia kvality životného prostredia stanovenými v článkoch 2 ES a 174 ods. 1 ES [19].

19 — Článok 174 ods. 1 ES upresňuje, že politika Spoločenstva v oblasti životného prostredia má prispievať nielen k „udržiavaniu, ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia", ale súčasne k ochrane ľudského zdravia.

55. Smernica 91/338 teda predstavuje potrebný doplnok k uplatneniu smernice 88/378. Ako dôkaz treba pripomenúť, že zákonodarca Spoločenstva v smernici 88/378 žiadal, aby sa okrem predpisov o biologickej prípustnosti kadmia stanovených v tejto smernici uplatnili aj dodatočné obmedzenia uvedené v právnej úprave Spoločenstva týkajúcej sa obmedzení požitia nebezpečných látok a prípravkov, medzi ktoré patrí smernica 91/338.

56. Za týchto podmienok zastávam názor, že hračky musia spĺňať nielen požiadavky smernice 88/378 týkajúcej sa bezpečnosti hračiek, ale aj dodatočné obmedzenia stanovené smernicou 91/338 o obmedzeniach uvádzania na trh a používania nebezpečných látok a prípravkov. Len kumulatívne uplatnenie týchto smerníc podľa mňa umožňuje splniť požiadavky spojené s ochranou verejného zdravia a životného prostredia, ako sú uvedené v preambule obidvoch smerníc a obsiahnuté v Zmluve ES.

57. Na základe toho sa domnievam, že ciele sledované smernicou 91/338 vyžadujú, aby zákaz uvádzať na trh výrobky, pri ktorých obsah kadmia prevyšuje 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, sa uplatňoval na hračky upravené smernicou 88/378.

58. Na základe vyššie uvedeného sa domnievam, že článok 1 druhú vetu smernice 91/338 treba vykladať v tom zmysle, že nové ustanovenia sa nevzťahujú na výrobky obsahujúce kadmium, ktoré už sú pokryté inými právnymi predpismi Spoločenstva, *ktoré však majú rovnaký predmet úpravy,* to znamená, že upravujú uvádzanie výrobku na trh v závislosti od normy o maximálnom obsahu kadmia. [20]

59. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem Súdnemu dvoru odpovedať na prejudiciálnu otázku predloženú Hoge Raad der Nederlanden v tom zmysle, že článok 1 druhá veta smernice 91/338 nebráni tomu, aby zákaz uvádzať na trh tovary, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, stanovený touto smernicou, bol uplatňovaný na také výrobky ako hračky patriace do pôsobnosti smernice 88/378.

20 — Pozri na ilustráciu prílohu I bod 1 smernice Rady 91/157/EHS z 18. marca 1991 o batériách a akumulátoroch, ktoré obsahujú určité nebezpečné látky (Ú. v. ES L 78, s. 38; Mim. vyd. 13/010, s. 240), ktorá zakazuje uvádzať na trh batérie a akumulátory s obsahom vyšším ako 0,025 hmotnostných % kadmia, ako aj článok 4 písm. a) druhú zarážku smernice Rady 88/388/EHS z 22. júna 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa dochucovadiel určených na používanie v potravinách a východzích materiálov na ich výrobu (Ú. v. ES L 184, s. 61; Mim. vyd. 13/009, s. 233), ktorá zakazuje predaj a použitie dochucovadiel obsahujúcich viac ako 1 mg/kg kadmia.

V — Návrh

60. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem Súdnemu dvoru, aby na otázku Hoge Raad der Nederlanden odpovedal takto:

Článok 1 druhú vetu smernice Rady 91/338/EHS z 18. júna 1991, ktorou sa po desiaty krát mení a dopĺňa Smernica 76/769/EHS na aproximáciu zákonov, nariadení a administratívnych ustanovení členských štátov vzťahujúcich sa na obmedzenia marketingu a používania určitých nebezpečných látok a prípravkov, sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby zákaz uvádzať na trh tovary, ktoré majú obsah kadmia prevyšujúci 0,01 hmotnostného % plastového materiálu, stanovený touto smernicou, bol uplatňovaný na hračky patriace do pôsobnosti smernice Rady 88/378/EHS z 3. mája 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa bezpečnosti hračiek.